

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

✱

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14.— korona
Fél évre . . . 7.—
Negyedévre . . . 3'50
Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

MÉRLETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Béjarat a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsdeben.
Megjelenik délután 5 órakor.

Legyünk résen!

Kassa, június 4.

Bécsi jelre külföldi lapok sürűn irnak a küszöbön levő magyar politikai válságról. Felfogásuk teljesen megegyező a mi ellenzéki lapjaink válsághireivel. A külföldi sajtó hasonlóan hangoztatja, hogy a kormány szeretne már kibujni a vállalt kötelezettségek teljesítése elől, ám a király porázon tartja a kabinet tagjait s addig nem bukhatnak, míg a paktum legfőbb pontját, az általános választói jogot tető alá nem hozzák.

A válság ilyen mesterséges hízalása nem ok nélkül előzte meg a koronázási jubileumot. A nemzet nagyszerű ünnepe igen alkalmas arra, hogy a külföld itéletét helyes irányba terelje. Mert ez az ünnep erősen kidomborítja a magyar állam függetlenségét, hirdeti a világ előtt, hogy a magyar trón fénye nem áll mögötte az osztrák császári hatalomnak. Bécs pedig, a tapasztalat bizonyítja, hogy minden alkalmat felhasznál, hogy a magyar állami függetlenséget a külföld előtt Ausztriának mögéje helyezze, ha lehet elnyomja.

A mesterségesen felidézett válság tehát korántsem vezethető vissza a kormányra, mert botorság volna feltételezni annyi politikai ügyetlenséget nemcsak elveiben szilárd, hanem taktikailag is kitűnően iskolázott politikai vezéreinkről. Élénk az a zöld kombináció is, hogy az alkotmánybiztosítékok előtérbe tolásával a kormány az ünnep előtt presszionálni akarja a királyt. Az alkotmánybiztosítékokat az egész nemzet sürgeti.

Mi, speciális helyzetünkben, nem mondhatunk le a közjogi megerősödéstről, mert valameddig közjogi tekintetben nem vagyunk szilárdak, nem lehet elegendő erőnk gazdasági jogaink érvényesítésére Ausztriával szemben.

A közjogi megerősödés nálunk nem a jelszavak vessző paripája, hanem elsőrangú nemzeti kérdés. Harcban állunk négy század óta az osztrák birodalmi eszme mindenkori képviselőivel, nagy küzdelmek zajlottak le már ennek miatta, ha át akarunk térni végre gazdasági helyzetünk kitarására, le kell előbb számolnunk a közjogi kérdésekkel. Sötétbe ugrás. Gazdasági harc alkotmánybiztosítékok nélkül sötétbe ugrás, mert papíros alkotmánynyal a kezünkben Bécs tudja módját, miként kell jogainak teljesezésének utját szegni.

Az a mind sürűbben jelentkező vélemény, hogy közjogi küzdelmek helyett radikálisan át kell csapni gazdasági küzdelmekre, szintén messze áll a nemzeti érzéstől s ha ravaszabbul is, a bécsi politikával egy tőről sarjadt. A magyar nemzet politikai érettsége biztosít bennünket, hogy a helyzet nehézségei között a különféle habarék kombináció, dacára világos látással felismeri a mai politika helyes irányát.

A nemzeti törekvéseket a kormány rendületlen erővel képviseli. Tudni fogja, mikor és miért kell a harcot felvetnie. Ma ha nem is tartunk még a küzdelem előtt, de készülnünk kell reá. A jó közkatonát folytonos készenlét jellemzi. Legyünk készen minden eshetőséggel, sorakozunk bizalommal a nemzet vezérei — a kormány körül.

— A képviselőház munkarendje. A Képviselőház folytatja a cselédtörvényjavaslat részletes tárgyalását. A vita még néhány napig tart, mivel a sztrájkról való szakasznál többen szólnak föl. Ezután a vasutas javaslatok tárgyalására kerül a sor. A koronázó jubileum ünnepe miatt a Ház pénteken és szombaton nem tart ülést s a jövő héten folytatja a vasutas javaslatok tárgyalását. E javaslatok elintézése után az első ülészakot berekesztik.

— A belügyminiszter elvi jelentőségű határozata. A belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából elvi jelentőségű határozattal kimondotta, hogy a községi pótdadók után épp úgy számítható késedelmi kamat, mint az állami adóknál.

Komjáthy pályázik.

(A közönség bizalmának engedelmeskedik. — Pályázatát benyújtja a színházra. — Most már nem féltjük színészetünket.)

A Napló hasábjain jelent meg Komjáthy János igazgatónak a nyilatkozata, hogy a kassai színház bérletéért nem pályázik. Megjelent ez a nyilatkozat akkor, amidőn a pályázat kiírását elrendelő közgyűlési határozat tudomására jutott.

Az első impressió hatása alatt Komjáthy előtt a határozat azzal a látszattal birt, hogy annak éle személye ellen irányul. Később a közgyűlés tekintélye, tagjai, ugyszintén a főispán és a polgármester biztosították a színigazgatót, hogy személye és művészi tevékenysége ellen semmi nemű aminozitás nem vezette a kevésbé látogatott közgyűlés többségét. A színházlátogató közönség azonban tovább ment.

A hivatalos Kassa, a közgyűlés, a már egyszer kimondott határozaton nem segíthetett. Megmozdult tehát a kassai közönség

zöme és társadalmi uton nagyszerű demonstrációval marasztalja Komjáthyt. Iveket köröztek a színház látogatói, tehát azok, akik a leghivatottabbak a színészet sorsában véleményt mondani, mert az ő anyagi áldozatuk tartja fenn a társulatot s az iveken száz számra gyűltek az aláírások, abból a célból, hogy Komjáthy János igazgatót maradásra bírják. Lelkes urhölgyeink, mint Szalay Lászlóné, Paksy Józsefné, több színházbarát, különösen Székely-Doby Géza bizottsági tag akciója sikerrel járt. A bizalmat és szeretettel teljes marasztalást jelentő iveket, a sok száz aláírással megküldték Komjáthy János igazgatónak, ki Bad Wildingenben kuráltatja magát s megleghangu levélben kérték föl, a kassai társadalom nevében, hogy nyujtsa be pályázatát. Ma Székely-Doby Gézához, Bad Wildingenből Komjáthy a következő táviratot intézte:

Küldött iveken megnyilatkozó bizalom, szeretet nyilvánítás meghat és hálára kötelez. Engedelmeskedem, pályázatomban postára tettem. Bár sikertelennek tartom, de ha elbukom is kívánságtokra, ez a bukás, dicsőség lesz. Komjáthy János.

A távirat szerint tehát Komjáthy pályázni fog és azt hisszük tulságos szerénysége, peszimista felfogása nem nyer beigazolást. A pályázók közül első sorban s csak Komjáthy jöhet számításba s nem kételkedünk, hogy a kassai közönség akarata előtt a közgyűlés készséggel meghajlik is a többi esetleges pályázó teljes mellözésével Komjáthy Jánosnak újabb 3 évre örömet bérbe adja a kassai színházat.

Külföldi szenzációk.

(Trónválság Portugáliában. — A pazarló király. — Köztársaság vagy új dinasztia.)

Portugáliában válság van és pedig trónválság. Karlosz király helyzete meglehetősen veszedelmes. Az egész portugál társadalom egyre izgatottabb a király és a királyi család ellen. Szemére hányják a királynak, hogy az egész államot korrumpálja és jóformán semmit sem ad a királyi tekintélyre.

Ehhez járul még, hogy a király, amint a kortezben kijelentették, az állami pénzekkel teljesen önkényileg gazdálkodik és családjával együtt híhetetlen pazarló életmódot folytat. A kortez tiltakozásának nem volt semmi foganatja.

A kamarák akarata ellenére engedelmet adott a király játékbarlangok nyítására és már minden piszkos pénzügylettel együtt emlegették. Ily körülmények közt láthatóan növekedett a nemzetben két párt népszerűsége. Es pedig a republikánusoké, akiknek hívei közt vannak csaknem az összes egyetemi ifjak és sokan a nagyobb állású tisztek közül is; továbbá a legitimistáké, akik a nemzeti dinasztianak, a Braganza-háznak 1834-ig Portugáliában uralkodott férfiágának hívei. Ezt az ágat véres polgárháboru után az evorai államszerződés kényszerítette, hogy Portugália trónjáról Don Pedro leánya, Maria da Gloria javára lemondjon. Maria da Gloria 1836-ban férjhez ment Szász-Köburg-Gótha-Koháry Ferdinánd herceghez és tőlük származik a mai dinasztia.

Legutóbb Karlosz király keményen összetűzött a kortezzel és ez összetűzés kö-

vetkezében a király fölfüggesztette az alkotmányt, ami az egész országban általános, nagy fölháborodást keltett. Tekintetbe véve, hogy a hadsereg részt vesz a politikában, hogy többször kiáltványt bocsátott ki és e mellett teljesen elhanyagolt és fegyelmezetlen, a királyi család helyzete veszedelmes és nagy politikai meglepetések történhetnek.

Az érdekharc.

Társadalmi regény, írta: Szopkó G. Ákos
A szerző sajátja.

Egy fiatalember „megindulva a boldogságtól” az irodalom berkeibe tévedt. És el-
tévedt, amint előre is sejtette az előszóban. De sietett mindjárt megvizsgáltatni Jókai Mór első kudarcával, amelyet köztudomás szerint dicsőség követett. — Jaj szerző ur, hát Jókait nem kell annyira hüen követni, hogy mindjárt kudarcra kezdjük a dolgot! Ha valaki — igen helyesen — a költőfejedelmet választja követendő példaképül, hát egyéb kiválóságai kövesse, de nem az első kudarcában.

Azután meg nézze csak szerző ur, azt mondja az előszóban, hogy „nem bánom akármilyen lesz a siker, . . . nyugodtan hajtom művem a kritika nyálából bárdja alá.” A „Utolsó csomó” című epilógusban pedig így ír: „Reszketést érzek tagjaimban . . . Félek a kritika mindent felnyalából bárdjától . . . De stb. stb. . . nyugodtan hajtom fejemet, illetve művem a kritika éles gillotinja alá.” — Hát kérem szépen egy szerzőnek, aki még fiatal és kezdő, és aki a dicsőség útján még csak az első kudarcnál tart, óvatosabbnak kell lennie. Ha ilyen vakmerően mindjárt a fejét hajtja holmi nyálából és éles öldöklő szerzőm alá, hát ugyancsak pórul járhat. Én például, akármilyen jóakarattal vagyok is a kezdők iránt, nem állok jót magamért. Nem különösen olyan felhevült állapotban, amilyenbe ez a regény hatott. Azért ne is írjon például ilyeneket a könyvébe: „Visszatérünk még ide . . . legyen nyugodt az olvasó, de a fantázia felcsigázására feltétlenül szükségem van.” Ez nagyon is erős izgató szer. No meg, hogy „a szerelemtől függ az európai egyensúly” az is nagyon erősen felcsigázó kijelentés.

Ezek és hasonló kijelentések lám még a szerző urat is annyira kihozták sodrából, hogy végül így tör ki: Remeg a kezem. Sőhajom felhatott az égig . . . Bárcsak én is olyan boldog lehetnék (t. i. mint a regényhősök) bárcsak nekem is megnyílna kemény szíve kapuja, hogy bevonulhatnék rajta diadalmasan . . . Bárcsak . . . De a leány kegyetlen . . . Nem hallgat reám, pedig úgy szeretem, mint leírtam . . . Esküszöm.

Ejnye hát így vagyunk? A szerző ur szerelmes? Hát mért nem szolt mindjárt? Akkor nem haragudtunk volna meg, hiszen szerelemből még nagyobb baklövéseket is csinál az ember. Igaz, hogy azért nem kell mindjárt regényt írni és Jókait követni. Ajánlom inkább Petőfit, aki bánatos szerel-messel nagyot ütött a számár fejére. Szamarat csak könnyebben lehet találni, mint egy ilyen regényt megírni.

Rémes éjszaka.

(Betörés a Kossuth-utcán. — Ellopott ékszer. — A károsult tanuja volt a betörésnek.)

Rémes éjszakája volt ma éjjel Krausz Hermin kassai postakezelőnek. A kisasszony Weinberger Jakab dr. fogorvos Kossuth Lajos-utca 12. számú házában, az I. emeleten a háziúrtól butorozott szobát bérel. Szobájába a tolyosóról nyíló első ajtó vezet. A házban most festők dolgoznak, a szomszédos 10. számú házban pedig építkeznek. Éjjel fél egy óra tájban Krausz Her-

min álmából felriadt. A szobának verendára nyíló ablakán keresztül látta, hogy egy férfi gyufát gyújtva bemászik a verendára. A félnék természetű hölgy rémülten bujt az ágy paplanja alá, egy szót se mert szólni, hanem halálos rémületben várta a következményeket. A paplan egyik csücske alatt látta, hogy a férfi átkuleszal kinyitja szobájának ajtaját.

A betörő talán látta is, hogy valaki fekszik az ágyban, de lehet, hogy a körülményekkel ismerős volt s tudta, hogy nincs mitől félnie. A szobába lépve a mosdón levő gyertyát meggyújtotta s körölnézett a szobában. Az éjjeli szekrényen egy gyémántgyűrűt és egy női hosszú aranyláncot fektet. A több száz koronát érő ékszereket a betörő magához vette s azután eltávozott.

Krausz Hermin akkor se mert kiállítani. Reggel 5 órakor Weinberger Jakab fogorvos, kinek szobáját Krausz Hermin szobájától egy felső világitású ablakkal ellátott fal választja el, kinos nyöszörgésre, sirásra lett figyelmes.

Abban a hitben, hogy a kisasszony beteg, a szobába lépett. Krausz Hermin kétségbeesett zokogással fogadta:

— Kiraboltak! Ruhámat, ékszeremet elvitték ma éjjel!

A fogorvos csak akkor értesült, hogy a vele tőszomszédos szobában éjjel betörő járt. Az esetről azonnal jelentést tett a rendőrségnek. A verandán egy férfi-ernyőt találtak, melyet a betörő ott hagyott. Az ismeretlen betörő valószínűleg a szomszédos építkezési telken keresztül mászott be a verandán s onnan Krausz Hermin szobájába. A vakmerő tettes kézrekerítésére a rendőrség széleskörű nyomozást indított meg.

A vonat kerekei alatt.

(Szerelmében csalódott leány. — Öngyilkosság a Hidasnémeti állomáson. — A robogó vonat alá vetette magát.)

A hidasnémeti állomáson tegnap este 9 óra tájban borzalmas halált választott egy szerelmében csalódott, szívfájdalmát elviselni nem bíró cselédleány.

A kis állomást nagyon gyéren világítja a néhány pislogó petroleum lámpás. Az idő különben is borús volt s a sötétben az állomás személyzetének nem tűnt fel az egyik sarokban rejtőzködő, nagykendőjébe temezett arcú leány. Mikor a Miskolcz felől Kassa felé robogó vonat Hidasnémeti állomáshoz közeledett, a leány elhagyta rejtékhelyét s gyors iramodással, mielőtt végzetes tetteiben bárki megakadályozhatta volna, a gőzmozdony elé vetette magát.

A mozdony leszelle a leány fejét, aki szörnyű halállal nyomban kiszüvedett.

Az állomás személyzete a törzsről le-metszett fejről, az öngyilkos leányban Guidi Juliára ismert. Guidi Julia cigány ivadék volt. Halálos szerelmre gyulladt a színi körjegyzőnél szolgáló kocsislegény iránt. De mert nem remélhette, hogy felesége lehet a férfinak, akit szeret, a halálban keresett menedéket.

A leány hulláját ma délelőtt megvizsgálta dr. Tóth Ödön garadnai körvos, pályaorvos. Miután az öngyilkosság kétségtelen, hatósági vizsgálatra nem volt szükség.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

Fővárosi tudósítónk telefon jelentése.

A képviselőház ülése.

A cseléd-törvény.

Budapest, junius 4.

A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

A Ház elfogadja harmadik olvasásban is a tegnap elfogadott törvényjavaslatokat. Azután áttér a

cseléd-törvény

tárgyalására.

Több kisebb módosítással elfogadják a javaslatot az 56. szakaszig. Az 56. szakasznál felszólal Bernát István. Kiemeli, hogy ez a törvényjavaslat legfontosabb szakasza, mert a sztrájk esetére vonatkozik.

Giesswein Sándor nem tartja célszerűnek a szakasz elfogadását, javasolja, hogy a földmivelésügyi miniszter a kérdés szakértőivel új törvényjavaslatot készítsen, mely a mezőgazdasági munkások bérmozgalmát szabályozza.

Pető Sándor ellenzi a szakasz elfogadását.

Mezőfi Vilmos odanyilatkozik, hogy a sztrájkot semmiféle drákói szigorral sem fog sikerülni letörni. Ellenzi a szakaszt.

Darányi miniszter felszólalásában védelmére kél a sztrájkjavaslatnak és a Ház a szakaszt eredeti szöveggel elfogadja.

Apróbb módosításokkal a 60. szakaszig letárgyalják a javaslatot.

Ekkor nagy kavardást keltett Kovács Ernő felszólalása. Felhívja az elnököt, hogy állapítsa meg, határozatképes-e a Ház. Az elnök kénytelen megállapítani, hogy a Ház nem határozatképes, mert csak 94 képviselő van jelen.

Elnök kénytelen az ülést fölfüggeszteni. Szünet után a javaslatot a 67. szakaszig letárgyalják.

Ezzel az ülés véget ért.

A bécsi Erzsébet-szobor leleplezése.

Bécs, junius 4.

Ma leplezték le az udvar, a főhercegek és a külföld képviselőinek részvételével Erzsébet királynő bécsi szobrát. A leleplezésnél Magyarországot Wekerle, Jekelfalussy, Günther és Zichy miniszterek képviselték. A leleplezés fényes ünnepek keretében történt, melyeken megszámlálhatatlan sokaságu nép volt jelen.

Schönbergerné a járásbiróság előtt.

Budapest, junius 4.

A budapesti V. kerületi járásbiróság ma idézést bocsátott ki báró Schönbergerné, Wallenstein Róza ellen, ki jellenleg Franciaországban tartózkodik. Schönbergerné ellen ugyanis hitelezői tömeges följelentéseket tettek.

Orosz merénylők.

Lodz, junius 4.

Ma az utcán ismeretlen tettesek bombát vetettek, melynek több súlyos és könnyebben sérült sebesültje van. A rendőrségnek nem sikerült a merénylőt elfogni.

UJDONSAGOK.

— Bocskay szobor leleplezése. A hajduböszörményi Bocskay szobor leleplezésén, mint megirtuk volt dr. Puky Endre

Abauj-Tornavármegye alispánjától.

5695. szám.
a. i. 1906.

Hirdetmény.

Az Abauj-Torna vármegyei épület vízvezetési és csatornázási munkálatainak tervei 9.242 korona 46 fillér előirányzati összeggel elkészülvén, e munkálat biztosítása céljából az 1907. évi junius hó 15-ik napjának d. e. 10 órájára hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhivom, hogy a munkálatok elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig hivatalomba annyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem veszem.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5 százalékának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A műszaki művelet és részletes feltételek a kassai m. k. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők, s ugyanott a költségvetés másolata is megszerezhető.

Megjegyzem, hogy a munkálatok elrendelése s az ajánlatok elfogadása felett véglegesen a junius hó folyamán tartandó bizottsági közgyűlés fog dönteni.

Kassa, 1907. évi május hó 29-én.

Puky alispán.

Egy fiatal hölgy francia és német nyelv tanítására, esetleg mint társalkodónő előkelő család gyermekeihez július hó 1-től a nyári hónapokra állást keres. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz küldendők be.

Gyümölcsfákkal beültetett **gyönyörű quadrát telek** egyszobás kis kerti lakkal, a kir. tábla és polgári iskolához közel, **jutányosan eladó** esetleg bérbeadó.

Bővebbet Hellvig Zs. üvegkereskedésében Fő-utca 46. sz. alatt.

Langue française. Nyári tanfolyam

Kezdők és haladók, kik a francia nyelvet a nyári hónapokban elsajátítani akarják, jelentkezhetnek személyesen vagy levélelég Buée tanár urnál, Klobusitzky-utca 13 a. 12 óra-kor délben vagy este 7-8 óra között.

Kiadó: Murányi József.

Alapított 1844.

Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a székesegyházzal szemben, (saját házában.)

ca. és kir. szab. **Triesti Általános Biztosító Társaság**
(Assicurazioni Generali)**Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és**
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társ. főügynöksége.**Takarékbetétek** könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisorsolt értékpapírok leszámítása, beszedése.**Kölcsönök** váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-számla alakjában.— **Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.** —**Váltóüzletében** értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.**Hitellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.****Safe Deposit pénzszekrények.**

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások készséggel adatnak.

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÜZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR — **KORONA SÖR** — **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretik ki.

A KASSAI JELZÁLOGBANK R. T.

további intézkedésig

összes régi betéteinek kamatlábát

4° -ra emelte fel **4°** -raés **UJ BETÉTEKET** is ezen kamatra fogad el. E mellett a 10%-os tőkekamatadót is **sajátjából viseli.**

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA